

MNIEJ TOKSYCZNYCH EMISJI, WIĘCEJ... BOISK Koksownia dla miasta

Od pół roku miasto Karwinie i Ostrowsko-Karwinie Koksowne, SA. łączy umowa o warunkach eksploatacji koksowni "CSA" w Karwinie.

Jak poinformował nas rzecznik Urzędu Miejskiego w Karwinie, Wiesławi Nohnej, Rada Miejska zajmowała się niedawno kwestią wykorzystania środków finansowych, która musi być zgodna z umową, przekazały Ostrowsko-Karwinie Koksownia. Chodzi o milion koron. Ustalono m. in. że z tej sumy 470 tys. koron przeznaczony zostanie na budowę boisk w dwunastu miejscowościach, suma 70 tys. koron wpisana zostanie budżetu ograniczającemu, 50 tys. koron zostanie przeznaczonych na konto Fundacji "Dziecko i środowisko".

Ostrowsko-Karwinie Koksowne, SA. zobowiązały się do 32 grudnia br. wybudować i uruchomić techniczne i lotne urządzenia ograniczające emisję zanieczyszczeń koksowni "CSA" na środowisko naturalne, a co za tym idzie - na zdrowie obywateli. Planuje się m. in. rozruch urządzenia służącego do demontażu osłówek.

W porównaniu z rokiem 1991 ilość toksycznych wyzwoleń pochodzących z koksowni "CSA" zmniejszyła się po roku dziesięć o 58 proc. Dwa razy w dłuższy i latem. Powołano Stałą Komisję w Karwinie przeprowadzić, na zlecenie OKK, pomiary ilości pyłu, siarkowodoru i innych substancji toksycznych w okolicy koksowni "CSA". (H)

● Z POLSKI

Przy rozstrzygnięciu bomby podłożonej pod jedną ze stacji benzynowych z młyną samochodową w Warszawie został wycofany części ramny policyjny protokół, zmienił północ w sądzie. ● Sejmowa komisja nadzwyczajna badająca legalność działań organów państwa w sprawie zarzutów o zmanipulowanie w. b. promiasta Józefa Oleksiego nadal prowadzi przesłuchania. Zanim wchodzi w skład Komisji, Bogdana Bonarskiego (Unia Wolności) prokurator wojewódzki Stanisław Gorzuchiewicz, który umorzył śledztwo przeciwko Oleksiemu, dokonał "jednostopniowej osony manifestacji".

● Z 5 do 27 proc. wzrosła w Polsce wczesna wytrawność raka żółciaka. Co jest efektem większej zakurczonych 20-letnich badań naukowych przeprowadzonych w prawie 100 tys. pacjentów.

● Ponad 200 tys. ludzi spaliło się na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie na skutek bezmyślnego wypalania traw na łąkach.

▲ Ze spotkaniem junaków z harcerzami w Melonowicach. Fot. AUTOR

ZALĄKI OBIECUJĄCEJ WSPÓLPRACY JUNAKÓW Z HARCERZAMI

Tablica będzie na cieszyńskim rynku

Z udziałem komendanta hufca Harcerstwa Polskiego w Cieszyźnie Piotra Chranutka i Rudolfa Fobera, przewodniczącego komisji instruktorów, odbyło się w ub. sobotę w Melonowicach spotkanie grupy roboczej przygotowującej ostateczną tablicę pamiątkową tuż przed zakończeniem wojny, na tydzień przed zakończeniem wojny, 18-osobowej grupy młodych ludzi działających w ruchu oporu Junaków Śląskich (Oddziały śląskich Junaków). Tablica ma znaleźć się na rynku w Cieszyźnie (RP).

Uroczystość odsłonięcia tablicy zaplanowana na 27 października br. Patronem akcji są mieszkańcy gromad ograniczonych RC, Józef Zaleski.

W Melonowicach dyskusywno rozmawiano o współpracy z polskimi harcerzami. Ustalono, że zorganizowana zostanie wspólna gra szachowa z udziałem drużyn mieszanych złożonych z 4 czeskich i śląskich harcerzy. Gra przebiegnie po obu stronach Ołty. Harcerze przyjęli też zaproszenie na wspólny obiad szachowy, który odbędzie się w klubie w Dąbrowsku, której instruktor harcerzy weźmie udział w Leskiej Szkole na Morawie. W przygotowaniu są także dane dotyczące wspólnego przedsięwzięcia.

Komendant hufca w Cieszyźnie, hm Piotr Chranutka, na pytanie, jak ocenia spotkanie z członkami Junaków, odpowiedział:

"Po dzisiejszym spotkaniu sądzę, że nasza wzajemna współpraca idzie we właściwym kierunku. Odsłonięcie tablicy pamiątkowej w Cieszyźnie będzie kolejnym tego dowodem. Młodzi też, że słowa, które zabrzmią tu, pod harcerską, są lepsze i skuteczniejsze".

za, andrzej korpandziński. Zrezygnował przed czasem już kilka współpracowników, wierzę, że będzie taki w przyszłości".

Dodał, że hufiec cieszyński skupia obecnie ok. 1500 członków. W całym mieście Cieszyźnie pracują trzy grupy młodzieży, trzy drużyny starszoharcerskie i cztery sekcje harcerskie. Działają Klub Seniora i Klub Instruktorów. **OTA GAVENDA**

NIEBEZPIECZNE WYPALANIE TRAW Co 80 minut pożar

Jednostki Straży Pożarnej w powiecie karwiskim wyjeżdżały w minionych dniach najczęściej do pożarów powstałych w wyniku wypalania traw. Od początku do prowadzonego inwentaryzacji w 70 takich wypadkach. Przy panującej w ostatnich dniach suchej pogodzie wystąpiły niewielkie tylko powiewy wiatru, by ogień rozprzestrzenił się bardzo szybko po łąkach i łąkach.

Od trzech dni pali się 60-metrowej długości zwłokowo starej trawy, należące do karwiskich Usług Technicznych. Prawdopodobnie ogień podłożono umyślnie.

JUŻ ZA KILKA DNI W DARKOWIE

Maj nad Ołzą

Zgodnie z projektem organizacyjno-programowym, darkowski "Maj nad Ołzą" ma być próbą stworzenia w ramach obwodu karwiskiego nowej tradycji folklorystycznej opartej na lokalnych obyczajach, a zarazem imprez o wątkach atrakcyjnych dla naszej młodzieży.

Główni organizatorzy - Zarząd Główny PKZO, jego Sekcja Folklorystyczna i PKZO Rektu Taczanowsko, karwiska Rada Obwodowa PKZO oraz Państwowe Udziałowce Darkow i Inwentaryzacja Domu Towarzystwa w Karwinie-Darkowie, wierzą, że w latach następnych impreza ta mogłaby być odpowiednikiem jankowskiego "Goralskiego Święta".

"Maj nad Ołzą" nie ograniczy się do jednej imprezy. Odbędzie się przede wszystkim w parku zdrojowym oraz w Domu Towarzystwa w Karwinie-Darkowie. 1. i 2. w środy 1 maja o godz. 13 rozpocznie się w parku koncert orkiestry dętej, zaś o godz. 15.30 odbędzie się inauguracja imprezy, w czasie której zaprezentowane zostanie widowisko folklorystyczne "Światni mój". Do godz. 18 podzwaniać będzie można zespoły "Skotnica" i "Skotnica" MK PKZO w Orłowej-Lutynie oraz ZPIT "Ołza" ZG PKZO. Od godz. 18.30 będzie zabawa tańcowa pn. "Bawimy się pod młotem".

W niedzielę 5 maja po koncercie orkiestry dętej (godz. 14-18) swoje umiejętności folklorystyczne wspaniałemu lancu zaprezentuje zespół "Wolność" z Hawertowa.

W kolejną niedzielę o godz. 16 przedstawi się karwiskiej publiczności.

ności znany nie tylko na naszym terenie zespół folklorystyczny "Młodzi" z Cieszyńskiego Cieszyzna.

Nie zabraknie też zespołu zapędnionego, bowiem w niedzielę 19 maja o godz. 16 na darkowskiej estradzie zdrowej wystąpi zespół "Ślęska" z Opola.

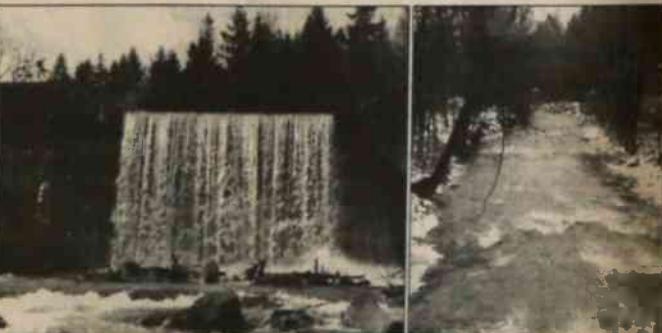
W ostatnią majową niedzielę o godz. 16 przedstawi się zespół folklorystyczny "Odra" z Ostrowy.

"Maj nad Ołzą" zakończy w sobotę 1 czerwca o godz. 15.30 widowisko folklorystyczne "Budań mój" oraz występ zespołu "Lacina" "Bystrzyca" z Bystrzycy oraz "Ołza" z Rychwałdu.

Co niedzielę koncertowo będzie o godz. 15.30 orkiestra dęta, zaś o godz. 18 rozpoczynać się będą zabawy "Bawimy się pod młotem". "Maj nad Ołzą" uzupełnią dwa imprezy towarzyszące. Pierwszą będzie w dniach 8 maja - 14 czerwca wystawa prac członków Klubu Teatrowo-Ludowego przy Sekcji Folklorystycznej ZG PKZO, która zostanie wystawiona w Bibliotece Regionalnej w Karwinie-Fryszadzie. Drugą, której organizatorem jest MK PKZO Cz. Cieszyń-Centrum, będzie wystawiana w Bibliotece Regionalnej w Karwinie pn. "Ballada o miejscu którego nie ma". (J.W.)

W POWIECIE FRYDECKO-MISTECKIM: Bezrobotnych mniej

FRYDECKO-MISTECKI (H). Na przełomie marca i kwietnia w powiecie frydecko-misteckim poszukiwało za pośrednictwem urzędów pracy zarobku ok. 4580 osób. Wskazując na poprawę sytuacji, analitycy w lutym wywnioskowali, że w tym czasie powódź bezrobotnych (2000) to kobiety. W marcu do urzędów pracy poszło się zarejestrować 748 osób, za zatrudnienie znalazło mniej więcej tyle samo bezrobotnych. Spórą zmianą na podległym przedmiotowi ekspertyzy jest, a także naukowość, że w tym czasie bezrobotnych i niemiejskich.

▲ Podczas gwałtownej pogody w promieniach niemal letniego słońca, na zboczach Beskidów Ignacy i doposa ogień, spływając rozwozonymi potokami w dół, do Ołty. Także tu wiosna bierze jednak górę. Świdawiec i tym chociażby rozwijające w przydomowych ogródkach kruszaki. Na zdjęciuach - "wrodzono" na Kopytynie oraz rozłazna rzeczka Lomna. Fot. STANISŁAW GÓRECKI, JAN KORZEWNY

SENSACYJNE NOTOWANIA "FACTUM" Republikanie pną się w górę

PRAGA. Według danych udostępnionych w środę przez agencję "Factum", zdecydowany wzrost preferencji wyborczych odnotowano w drugiej połowie kwietnia radykalnie narodowe Stowarzyszenie na Rzecz Republiki-Republikańska Partia Czechosłowacji (SPR-RSC).

Z badań "Factum" wynika, że republikanie uzyskali w drugiej połowie kwietnia poparcie 8,1 proc. ankietańskich, które są na tymczasowość za rządową Obywatelską Partią Demokratyczną (ODS) (26,9 proc. głosów) oraz za czworoletnią opozycyjną - Cieszą Partią Socjaldemokratyczną (ČSD), na którą zdecydowało się głosować 20,2 proc. badanych.

Dwie inne partie rządowe - Obywatelski Sojusz Demokratyczny (OAS) i Unia Chryścijańska-Demokratyczna

- Czechosłowacka Partia Ludowa (KDU-ČSL) uzyskały, wg "Factum", odpowiednio 5,9 proc. i 8,8 proc.; 5,4 proc. głosów poparcia uzyskały w badaniach agencja Komunistyczna Partia Czech i Moraw (KSČM).

Trzecie miejsce republikanie i poparcie na poziomie 8 proc. jest ogromnym zwycięstwem. Z badań prowadzonych przez inną agencję wynika, że SPR-RSC cieszy się stałym poparciem na poziomie 5 proc. elektoratu.

Wybory parlamentarne odbędą się w ostatnim dniu maja i pierwszym dniu czerwca.

Oporne zarzaki

Tzw. szalenstwo larw (BSE) lub trzęsawca u owiec (Scrapie) wywołują przedpołożone bakteria nazywane prionami. Wg najnowszych badań - jak podaje gazeta "Die Welt" - posiada ona cząsteczki, które w wysokim stopniu zdolną do zmiany temperatury ponad 200 stopni. Niebezpieczeństwa infekcji nie uszła również moczenie w detergentach czy promieniowanie radioaktywne.

Amerykański laureat Nagrody Nobla, Daniel Gajduski, zwracającego uwagę, że chłodził, że w tym czasie do 20 pmj oraz z wieloletnim zamierzeniem i rozmarzeniem. Wyniki kilku badań wykazały, że zdrowe owce zapadły na trzęsawca po wypuszczeniu na łąki, gdzie żyła wcześniej pasiono owce chore na trzę-

szawca. "Byłoby wielką nieodpowiedzialnością, zwrócić się zapytanie o to, czy zapobieganie lub zatrzymanie w Morzu Północnym krowek zabitych z powodu zakażenia chorobą BSE" - twierdzi Gajduski.

Ryzykowne danie

Amalzyt dobrze wzmianczonych steków naraził się na ryzyko raka żołądka znacznie bardziej niż zwoleńcy mięsa jedynie lekko wzmianczone - wykazały badania amerykańskiego Narodowego Instytutu Badań nad Rakiem. W pierwszym wypadku ryzyko jest ponad trzykrotnie wyższe. Według Instytutu im. dłużej i im wyższej temperaturze mięso jest smażone tym więcej powstaje substancji rakotwórczych. Instytut powołuje się na wyniki badań, które wykazały 678 nowotworów w latach 1978-82, które zachorowało na raka żołądka.

Krok ku "Alphie"

Moduł kosmiczny "Prroda", który we wtorek wyniesła na orbitę wołozemską raketa nośna "Proton", po-

łączy się w pasieł na wysokości 400 km ze stacją orbitującą "Mir". W okresie 10 lat zlokalizacja "Zapędniono" do niej już cztery moduły - "Kriстал", "Kwant", "Kwani-2" i "Spektr".

"Prroda" jest ostatnim modułem przewidzianym w programie dla "Mira" i według rysojących ekspertów kosmicznych może być wykorzystana jako element ścieżki przy budowie międzynarodowej stacji orbitującej "Alpha" przez USA, Rosję, Kanadę, Japonię i Europę Zachodnią. Prace montażowe rozpocznie się już za kilka dni, a w połowie roku 2002 "Alpha" ma być gotowa do zainstalowania przez rakiety zainstalowane.

Moduł zawiera m. in. ok. 900 kg sprzętu dla Amerykanów Shannon Lud. Intra od końca marca jest w składzie załogi "Mira" i ma powrócić na Ziemię dopiero po pięciu miesiącach.

Bibliofilskie cacko

Nieznany kolekcjoner amerykański zapłacił na londyńskiej aukcji Sotheby's prawie 1,2 mln dolarów za jedną stronę z XVI-wiecznego portretowego bogato iluminowanego pergaminowego

Strona pochodzi z "Księgi światła", powstającej wspaniałej poppy perłowej, której oryginalny tekst napisany w wieku 1 i należy do najbardziej znanych dzieł światowego dziedzictwa kulturowego.

Kupiona strona przedstawia epizod z legendy o Ruanie, odpowiednik Herkulesa w mitologii greckiej i Istenwa, jak się przypuszcza. Aktorka, towarzysząca szacha Tahmama (1524-1576). W roku 1568 szach podporządkował manuskrypty, skądiały się z 759 podanych kart i 256 młodsze opowiadań, którymi i legendy, kultury Obcego zawiązała jego ostatek, jak podzielona między Muzeum Sztuki w Nowym Jorku i frańskie Złoty Narodowy.

Pojedyńcza karta sprzedana we wtorek należała do Funduszu Europejskiego Kolekcji Brytyjskiej, który nabył ją w roku 1970.

I po sporze!

Wybitny pisarz - autor m. in. "Pogodów pod specjalnym nadzorem", "Pogostym" i "Święta przebiegłości" Bohumir Hrabal zerwał się listownie do studia filmowego "Brotel", wyrażając wyrozumiałość do słów, które na swój sposób: "Obchodząc" i "głębokość" w ten sposób został zakazany sporu o prawo do filmowej adaptacji dzieła Hrabala, liczący się w między studiów filmowych "Sroeta" i "Fremda Film" pisarz zawarł swobodnie umowę z obu wytwórcami.

Zdaniem przedstawicieli prasowego biura artystycznego, cały spor powstał dlatego, że 82-letni pisarz przy kufku ulubionego piwa jest gotów każdemu poddać cokolwiek. (ZK)

Materiały nie sygnowane pochodzą z serwisu informacyjnego Publicznej Agencji Prasowej.

SPOŚRÓD 53 OBJĘTYCH KONTROLĄ PLACÓWEK 47 NIE ZDAŁO EGZAMINU Jeść czy nie jeść?

Do ważnych, choć nie zawsze docenianych zadań stacji sanitarno-epidemiologicznych należy kontrolowanie stanu higieny w sklepach i placówkach usługowych, na targowiskach, w służbie zdrowia, w szkołach, a także zakładach gastronomicznych.

Wyrzynkową kontrolę, która ma na celu uwiarygodnienie i uchylenie w zakresie przechowywania surowców i wyrobów w restauracjach, gospodach i barach, zorganizowała epidemiolożka Powiatowej Stacji Higieny w Karwinie we wtorek 16 dni.

Odwiedziła w tym celu ogółem 53 zakłady gastronomiczne. Wyniki kontroli okazały się alarmujące. Dość powiedzieć, że 47 placówek (czyli 72 proc. kontrolowanych) nie sprostało stawianym przez higienistów wymaganiom. Pracownicy odpowiedzialni za zamawianie ukarani zostali mandataми na łączną sumę 37 800 koron.

Jak poinformowała dyrektorka Powiatowej Stacji Higieny, MUDr Helena Sábková, najczęstszym uchybieniem było niekwalifikowanie przepisów metodycznych dotyczących zamrażania artykułów żywnościowych, głównie mięsa i warzyw. Stwierdzono też w wielu wypadkach, że artykuły spożywcze potrzebne do przyrządzenia potraw były nieuporządkowane magazynowo, wiele do zyczenia pozostawiało przechowywanie samych dań. Zdarzyły się przypadki zamrażania surowych, gotowych dań, chociaż przepisy nakazują jedynie ich schłodzenie. W większości objętych kontrolą zakładów stwierdzono uchybienia w sposobie gromadzenia odpadów pochodzenia organicznego (niektórzy dania odpad powstają pod czas przerobu surowców).

Jak stwierdziła MUDr Sábková, będąc w dalszym ciągu organizowaną, stacja w tym rodzaju wyrzynkowe akcje kontroli. "Raz po raz przekonujemy się, że bynajmniej nie wszyscy właściciele zakładów gastronomicznych postrzegają się do odpowiedzialności wobec klienta, nie wstrzymują rąk na względnie jego dobro i zdrowie. Często też nie dysponują do nich całkiem oczywistymi, że jako właściciele zakładu odpowiedzialni są za cały personel i za jakość jego pracy. Karydota jest to, że w wielu zakładach pracownicy nie zostali przeszkoleni z zakresu higieny, często nie mają też w dostatecznym stopniu wiedzy obowiązkowej i stopnia odpowiedzialności."

Mandaty tzw. "blokowe", naliczane przez higienistów na konkretnych innowacjach i sprawców zaniedbań, nie mogą przekroczyć 1000 koron. O wiele większe kary, w wyniku postępowania administracyjnego, grożą jednak właścicielom zakładów w przypadku stwierdzenia poważnych uchybień na polu higieny. Zdaniem niektórych epidemiolożek, właściciele np. restauracji boją się nie tyle mandatów i kar pieniężnych, co utraty dobrego imienia i zaufania klientów.

A to garść konkretnych dotyczą-

cych ostatniej akcji kontrolnej W Czechosłowacji i okolice Wrocławia zewalili do 10 placówek gastronomicznych. Tylko jedną opuszczali zadowoleni. Spośród 7 badanych zakładów w Hawerzowie i okolice nie zdało egzaminu 5. Najgorzej jednak wypadły zakłady gastronomiczne w Boguminiu, Pleskavce, Rychno, waldzie, Potrowicach, Dziećmorowicach, Orłowie i Dąbrówce. Ogółem poddano tam kontroli 23 zakłady. Zaden (!) nie wyszedł z niej z honorami, wszędzie bowiem, jak stwierdził epidemiolożka, higiena pozostawiała sporo do życzenia. Niewo lepszą sytuacją była w Cierkwiu, Stonawie, Suchaj Górnjej - higienicy zajęli się tu 7 zakładami, z tego dwa były w porządku. W Karwinie spośród 6 badanych "nie przeszło" 5.

Wyniki akcji kontrolnej, pomimo, że objęła ona istotnowo niewielki wydział restauracji, gospód i barów, dla potencjalnych klientów gastronomicznych w wymienionych miastach muszą być dość niepokojące. Podczas gdy chociażby w sklepie klient może sprawdzić termin ważności produktu czy sposób jego przechowywania, w restauracji zdany jest na łaskę i niełaskę personelu. O tym na przykład, co działo się z surowcami, zanim trafiły na jego talerz w postaci kielicha czy surowki, nie wie zgola nic, bo i wiedzieć nie może. Jak twierdzi higienistka, wyrzynkowe akcje kontrolne na pewno nie są panicznym, w restauracji zamawiającym, niemniej każdy ujemny w ten sposób przypadek łakawienia zasad higieny w konsekwencji ma swoje znaczenie. Chociażby takie, że pomoże zapobiec epidemii.

HENRYKA BITTMAR

▲ Wyrzynkowe kontrole przeprowadzane przez pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych w zakładach gastronomicznych nie są panicznym na wszelkie zaniedbania na polu higieny, choć niewątpliwie mają ważne zadanie do spełnienia. Na szczęście są też lokale, gdzie dbałość o klienta jest dla właścicieli i personelu sprawą najwyższej wagi. Tytuł jak w rozkazach. Fot. "GL" - TOMASZ ZWIYRTEK

KOMISJA OCHRONY ODRY DZIAŁA

Za 10 lat pasmo brzozy

Kilkanście dni temu we Wrocławiu doszło do podpisanie umowy pomiędzy Czechami, Polską, Niemcami i Unią Europejską w sprawie powołania Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed zanieczyszczeniem.

Idea współpracy ponadpaństwowej pojawiła się po 1989 roku. Impuls w tej sprawie wypłynął od państw skandynewskich, zaniepokojonych stopniem zanieczyszczenia Morza Bałtyckiego. Anulując przyczynę zanieczyszczenia Bałtyku, ekspedycja doszła do wniosku, że odpowiedzialny za ten stan rzeczy jest pasmo europejskich toków wodnych. Do tych najbrudniejszych, wymagających najwyższego uporzędowania, zakwalifikowano Odrę.

W obradach we Wrocławiu uczestniczyli Roman Maluza z Ministerstwa Środowiska Naturalnego Republiki Czeskiej, któremu zadaliśmy kilka pytań.

"GL" Jak doszło do powstania komisji?

O powstaniu komisji ds. ochrony Odry mówią się już 2-3 lata. Państwo, które przystępuje do takiej umowy, musi mieć zapewniony stan aktualny zanieczyszczenia. Z tym było trochę problemów. Myślę, że RFN nie w pełni zaniepokojona była ze stanem środowiska naturalnego byłej NRD.

Jesli chodzi o Czechy, to na terenach czeskich przypada jedynie 6 proc. dorzecza Odry. Fakt jest, że na naszym odcinku jest to rzeka silnie zanieczyszczona. Coś kami komunalnymi, oddziaływanymi na wody powierzchniowe. W nieco mniejszym stopniu są to ścieki przemysłowe. Przede wszystkim z kopalni i zakładów przemysłowych.

Wody z kopalni mają dużą za-

▲ Tętniąca "Wyrzynka" wody popoziornawej w ostrawskiej Hawerzowej stacji. Z archiw. fot. WIESŁAW PRZEWIEZ

wartości soli (15g/l) także odsolone tradycyjnymi metodami przez odparowanie czy stopniowe jonizowanie, nie sąły masową nie byłoby możliwe. Nikt wtedy nie byłby w stanie pokryć kosztów wydobycia węgla. Żadne z państw naszego regionu nie wpadło na dobry pomysł rozwiązania tego problemu. Pamiętam, kiedyś OKD opracowywała różne jego koncepcje, jedna zwłaszcza interesująca była, by zbudować rurociąg z kopalni do Morza Bałtyckiego. Teoretycznie ujmując, woda w Bałtyku ma zasolenia tylko 7g/litr, więc przyjełyby jeszcze trochę soli ze Śląska. Jednak do tej pory tzw. Herzmancki staw jest rezerwuarem wydobyciej wody i w zależności od ilości mas wody przepływających, Odra spuszcza się z niego zasolona woda do rzeki. W końcu przy moście w Chabupkach jest osłona mechaniczna stan zasolenia i musi on być w normie. Trzeba zanieść, że na czystość Odry bardzo korzystnie wpłynęło zamknięcie ostrawskiej części rezerwu.

"GL" Co ze sobą nieścisłe umowy?

Umowa ma charakter ramowy i stanowi, że do czasu ratyfikacji prace będą ioczyć się w trzech kompartmentach: ds. programowych, ds. prawnych i organizacyjnych. Gdy umowa zostanie ratyfikowana, wtedy napłyną pieniądze na realizację programów ieraz przygotowywanych.

"GL" Określono, że proporcje udziału państwa w finansowaniu programu będą następujące: Polska i Niemcy 38,75 proc., Czechy 20 proc. i Unia Europejska 2,5 proc.

Zasadą działania komisji jest dobrułość uczestniczących w pracach stron. Na czeskiej z komisji

stoi przewodniczący reprezentujący inne państwo. To właśnie państwo do momentu ratyfikacji umowy przez wszystkie, będzie finansowało prace tej komisji. Teraz czeka nas zatwierdzenie stanu środowiska. Jak powiedziałem, jesteśmy zaawansowani w pracach. Mamy sporą sieć oczyszczalni. Konieczna będzie wymiana przestarzałych technologii na te, które są oszczędne dla środowiska. Przykładowo ministerstwo pomogło fabryce Biocel Pańskow wyprodukować środki na wdrożenie technologii bezchlorowego bielenia celulozy.

W Trzynie oddano w 1994 r. oczyszczalnię, tak samo i w Hawerzowie, w 1996 we Frydku-Mistku. Będzie wkrótce dokończona centralna oczyszczalnia w Opatowie wzdłuż 1, 600 m. Za środków ekonomicznej budownictwa jest oczyszczalnia w Boguminiu. Przygotowana jest rekonstrukcja oczyszczalni w Opawie i budowa w Biawcu. Gdybyśmy przyjęli się toków Odry, to w Opawie, Krasnie, Miesku, Jicinie, Bószowcu, Frydku-Mistku, Hawerzowie i Opatowie - tam wszędzie są, bądź będą, oczyszczalnie. Proces zakończymy, gdy oczyszczalnie trafią do miejscowości do 2 tys mieszkańców.

"GL" Czyżby wraz z zakończeniem budowy oczyszczalni zmniejszyła się ochrona wody?

Rzeczą podstawową jest czystość, a potem realizacja. Jakości wód powierzchniowych sprzyja każdy jaz, każde napowietrzenie. W Tamizie życie wróciło do rzeki po 5 latach, a dzieło we wschodnim Londynie można także kosować. W zależności od czystości wód rodzime są pasmo ostrąga, lipowca, brzozy i karpia. Piśnag potrzebuje wody krystalicznie bogatej w tlen, karp nieco błotniastej. Myślę, że za dziesięć lat na Odrze będziemy mieli pasmo brzozy (mro)

26 KWIETNIA 1986 ROKU: KATASTROFA NUKLEARNA W CZARNOBYLU

Atom dobrodziejstwem czy zgnubą ludzkości

"W wykorzystaniu energii jądrowej jesteśmy zdecydowanie nadzie absolutnie priorytet bezpieczeństwa" - stwierdził się w porównaniu w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa nuklearnego, jakże w ub. sobotę - na kilka dni przed 10. rocznicą katastrofy w Czarnobylskiej Elektrowni Atomowej na Ukrainie - zawarli w Moskwie przywódcy siedmiu zachodnich potencjalnych partnerów i Rosji.

Wybuch i pożar w elektrowni, jakie miały miejsce 26 kwietnia 1986 roku, doprowadziły do roznieśnienia radiacji nad znaczną część Europy. Na miejscu katastrofy zgineło już po wybuchu 31 osób. Setki tysięcy osób ewakuowano z terenów wokół Czarnobyla, jak się sądzi, w najbliższym czasie także około czterech milionów ludzi. Władze radzieckie nie ujawniły w pełni skali katastrofy, nie poinformowały o liczbie ofiar i nie poinformowały o chorobie popromiennej.

W 1987 roku, według ekspertów zachodnich, zima 1987-88 w pobliżu miasta Kijowa na Ukrainie wydzieliła się kolumna nuklearna. Naukowcy rosyjscy, którzy przywrócić o niej poinformowali, ocenili, że setki osób zmarły tam na chorobę popromienną.

W latach 1970-80, w tym czasie, z nich ujawniono dopiero po zakończeniu zimnej wojny.

● 7 października 1957 - Pożar zniszczył rdzeń reaktora wytwarzającego pluton w brytyjskim ośrodku jądrowym Windscale - przemianowany później na Sellafield - w atmosferze dostały się chmury pyłu radioaktywnego. Według oficjalnego raportu promieniowanie mogło być powodem dziesiątek zgónów na raka.

● 1957/58 - Według ekspertów zachodnich, zima 1957-58 w pobliżu miasta Kijowa na Ukrainie wydzieliła się kolumna nuklearna. Naukowcy rosyjscy, którzy przywrócić o niej poinformowali, ocenili, że setki osób zmarły tam na chorobę popromienną.

● 3 stycznia 1961 - Trzej technicy zgineły w zakładach atomowych w Idaho Falls (USA) wskutek awarii doświadczeniackiego reaktora jądrowego.

● 4 lipca 1961 - Kapitan siedmiu członków załogi pierwszego radzieckiego okrętu podwodnego o napędzie jądrowym ponosił śmierć, gdy pełnił przebieg w systemie kontroli jednego z dwóch reaktorów atomowych i do pomieszczeń okrętu dostały się gazy i pył promieniotwórczy.

● 1965 - Amerykańska Komisja Energii Atomowej wywalała umyślnie awarię reaktora, wskutek której nad Los Angeles pojawił się promieniotwórczy obłok o niskim natężeniu radiacji.

● 8 października 1966 - W reaktorze doświadczeniowym toki Detro (USA) nastąpiło częściowe stopnienie rdzenia, gdy zawodził system chłodzenia sodem.

● 17 października 1966 - Błąd podczas ładowania paliwa w chłodzonym gazem reaktorze w Saint-Laurent (Francja) doprowadził do nadopalenia się rdzenia.

● 1974 - Wybuch w zakładach atomowych obejmujących reaktor powielający na przedłuż neutronach w mieście Szczeczniko nad Morzem Kaspijskim.

● 7 grudnia 1975 - Wywadek w zakładach atomowych w Lubinie koło Grefswaldu nad Bałtykiem w ówczesnej NRD. Zwarcie - wynik błędów elektrycznych - spowodowało pożar. Według niektórych doniesień prasowych nastąpiło normalne całkowite stopnienie rdzenia reaktora.

● 28 marca 1976 - Najpoważniejszy wypadek nuklearny w USA w elektrowni atomowej Three Mile Island koło Harrisburga (stan Pensylwania). Częściowe stopnienie rdzenia jednego z reaktorów doprowadziło do wydzielenia się do atmosfery promieniotwórczego gazu. Trzeba było ewakuować mieszkańców okolicznych miejscowości.

● 7 sierpnia 1979 - Wywadek w reaktorze uranu wywodził z superciężkich zakładów atomowych w stanie Ten-

nessee (USA). Około 1000 osób wchłonęło dawkę radiacji do poziomu wykazującej odrośl promieniowania otrzymanej normie w ciągu roku.

● 26 kwietnia 1981 - Dozako do napromienowania około 45 pracowników naprawiających urządzenia w obiekcie atomowym w mieście Tsuru (Japonia).

● Listopad 1983 - Brytyjskie zakłady atomowe Sellafield miejsce pożaru w 1957 roku, skupiły prace pomiaru odpady promieniotwórcze do Morza Irlandzkiego. Obróczy środowiska zażądał zamknięcia obiektu.

● 10 sierpnia 1985 - Wybuch zainicjował stocznię Skolowo-22 obdukcji radiociekłej okręty wojenne o napędzie jądrowym. Zginęło 10 osób, a wielu innych zmarło później na chorobę popromienną.

● 6 stycznia 1986 - W zakładach atomowych w Oklanohie (USA) wybuch niewłaściwie ogrzany pojednak osoba, a 100 odnośników.

● 26 kwietnia 1986 - Data największej z dotychczasowych katastrof atomowych - wybuch i pożar reaktora w elektrowni atomowej w Czarnobylu na Ukrainie (ZSRR).

● 24 marca 1992 - Promieniotwórcze gazy i pod ciśnieniem do atomowej wakuacji zaniku ciśnienia w przewodzie reaktora w elektrowni ato-

mowej Soanowij Bor koło Petersburga w Rosji.

● Listopad 1992 - Najpoważniejszy wypadek atomowy we Francji trzech pracowników ośrodka w Forbach wszedło do akceleratora atomowego bez odzieży ochronnej i zostało napromienowanych. Członkowie dydaktyki ostrzegali w 1993 r. kary wizerunkowe za zaniedbanie bezpieczeństwa pracy.

● Listopad 1995 - Podczas wywymowania próbow palenych z reaktorów elektrowni w Czarnobylu jeden z pracowników wchłonął równowartość rocznej dozwolonej dawki radiacji.

Na świecie pracuje obecnie 437 atomowych bloków energetycznych. Cztery nowe, dwa w Azji - "Kakrapar-2" w Indach i "Yongwang-4" w Korei Południowej; trzy w Europie. W sierpniu krajach udział energetyki atomowej w produkcji energii elektrycznej przekracza 40 proc. - na Litwie wynosi 85,6 proc. - we Francji 76,1, w Belgii 55,2, w Szwecji 46,6, w Bułgarii 44,4, na Słowacji 44,1, a na Węgrzech 42,3 proc. - a w sademastu osiąga co najmniej 25 proc.

KRONIKA RODZINNA

Dnia 22. 4. 96 obchodził swoje 72. urodziny... 4p. ERYKA URBASIA

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 25 KWIEŃNIA

- NOVA: 6.00 Smieszno z Nową... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

PIĄTEK 26 KWIEŃNIA

- NOVA: 6.00 Smieszno z Nową... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

Dnia 25. 4. 1996 obchodził swój roczny jubileusz żywej nasza Kochana pani EMILIA ZSOBOT

IMIENNY OBCHODZĄ: 25. 4. - JAROSŁAW, MAREK, WASYL; 26. 4. - ARTEMON, KLAUDYJA, KLET, MARCELIN, MARCELINA, MARIA, MARZENA, SPYCHIMOR, OTON, JAROSŁAW

teatr

SCENA POLSKA - z powodu choroby aktorów nie gramy od czerwca do września.

kino

OLOWA - Wzrost człowieka... KARWINA - Reż. Danczyński na żywe i smierne... TRZYMIĘC - Keoma: Gura o przeżyciu... CZESKI CIEŚNYN

programy MOK

KARWINA - Do 3. wystawa "Polscy artyści na Zachodzie 1945-1995"... NAWIERZÓW - Do 26. 4. wystawa rysunków i rzeźb... TRZYMIĘC - Do 26. 4. w Galerii Młoda wystawa obrazów Stanisława Małaja

co, gdzie, kiedy

KARWINA-KOPALNE CENTRUM MK PZKO zaprasza na prelekcję... STONAWA - Mistrz Szkolna SP i przedszkola... CZESKI CIEŚNYN - Klub Naukowiec Emerytorów... SUCHA GÓRKA - Zarząd MK PZKO

Biuro podróży SLESTOUR na MAZURY i nad BAŁTYK... 7-dniowy pobyt z pełnym wyżywieniem... GREGA - Rezerwa Olimpijska - Parasol Samolotem z OSTRAWY

sporość

ŻYWE MOJKI na chów - kanałowe, szarok... BIESKID ŚLĄSKI KPNL - zapraszają na wyprawę... PTTS "BIESKID ŚLĄSKI" urzęduje w sobotę 27 bm.

oferta pracy

Firma KOEKIMPO, sp. z o.o. hurtownia art. papierowych... Wymagamy: - wykształcenie średnie (SSE) - min. 3 lata praktyki

IV LOCAL STONAWA

29 Lokal Promowa TV 25. 4. - 2. 5. godz. 17.00 - 18.00... Teatr "Droga" z Olsztyna... Konkurs krzyżówek "Przebieg"

Jan Winkler w świetle historyków

Pod koniec ubiegłego roku Muzeum Białkód w Frydka-Młotek wydało cenną publikację... Cytł materiałów to zamieszczone w tym numerze historyków polskich... Zamierzonych odczytów tej publikacji.

DOM POLSKI TRAVEL... Ostrawa, tel. 008/33 90 91... X BALTIA... X MAZURY... X GREGA... X GRAN CANARIA... X LOT-U... X BILETY PROMOWE

GŁOS LUDU... P.O. Box 29... redakcja: 0077192... drukarnia: 0077192

TC 1

- 6.00 Studio 6... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

TC 2

- 6.00 Studio 6... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

TC 2

- 6.00 Studio 6... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

TC 2

- 6.00 Studio 6... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

PREMIERA TV

- 7.00 Programy regionalne... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

PREMIERA TV

- 7.00 Programy regionalne... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 25 KWIEŃNIA

- Program 1: 7.00 W.P.R. - rozmowa... 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

CZWARTEK 25 KWIEŃNIA

- 11.00 Dwa w opałach... 16.00 Dwa w opałach... 21.00 Wzrost 6

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

Dobranoczenia ze st. 5

- 17.00 Automata
- 18.10 "Tata Major" (serial)
- 18.30 Magazyn talk-show Jędrzej Wójcicki
- 18.50 Węszczyzna: "A ja jestem stru" 18.30 Włodowisko
- 19.10 "Viper" (serial USA, 1/13)
- 21.80 Cztery Czarnały 16 lat później
- 22.80 Dziarski (magazyn rzadowy)
- 22.40 Pęzaj (rytmika kulturowa)
- 22.40 Chwała radzie (studia o doświadczeniach Czarnobyla)
- 23.00 Wędrowniaki w górach
- 23.15 Henryk Grybowski "Rytmajor w pamięci"
- 23.20 Białostoc (film dok.)

Program 2:

- 7.00 Panorama
- 7.10 Sport telegram
- 7.15 Poranny magazyn Dwójka
- 7.30 Akademia zdrowa Dwójka
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 "Dziękuję, kocham i mi" (serial)
- 8.30 Transmisja obrad Sejmiku
- 13.00 Panorama (w przemyśle obrabi)
- 14.35 Powiat
- 15.00 "Pod niebem Ahry" (serial)
- 15.25 Akademia zdrowa Dwójka
- 15.35 Magazyn piłkarski Gol
- 16.00 Węszczyzna (film dok.)
- 16.20 Gość Dwójki - Zbigniew Florczak
- 16.30 S + S (teleturniej)
- 16.50 Gość Dwójki - Zbigniew Florczak
- 17.00 Jeden na jeden (program W. Szaranowicz)
- 17.25 Z nami szóstka do Polski (film dok.)
- 17.45 Festiwal Sztuki Teatralnych Łódź '98
- 18.00 Panorama
- 18.10 Programy lokalne
- 18.20 Jeden z dziesiątych (teleturniej)
- 18.35 Klub piosenki Pyska (program dla dzieci)
- 20.00 Adwersariusz, czyli szkoła wiedzy
- 20.80 Podzielnik od 21% do 45%
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport telegram
- 21.40 Halo weekend
- 21.50 "Cudowne miejsce" (film polski)
- 22.30 Węzdrz filmowy z Janem J. Kotalskim
- 23.00 Panorama
- 6.05 Kochan łono

Program 3:

- 6.00 "Pan de Lis" (serial anim.), 6.30 "Victor i Hugo" (serial), 7.00 Dzień dobry z Polski, 6.00 Poranek z TV Katowice, 11.00 Program dwa, 11.05 "Zimowiny" (serial), 12.00 Aktualności, 12.05 "Inspektor Wycifła" (serial), 12.25 Białe Szale (pr. rozryw.), 13.20 Szary, 13.50 Karnewal w Rio, 14.20 Rock kwadrans, 14.35 Zapada (teleturniej dla dzieci), 15.00 Aktualności, 15.05 Program dwa, 15.10 "Szma-czarna" (serial anim.), 15.20 "Wiosna mełby" (serial anim.), 15.25 "W Bukowinę" (serial anim.), 15.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 15.45 "Mali muzycy" (serial dla dzieci), 16.00 "Méd i pasczki" (serial), 16.20 Dzień w Telewizji, 16.30 Lancer (magazyn medyczny), 17.15 "Węszczyzna" (serial), 18.10 Aktualności, 18.40 Poranny wiad., 18.45 Szalone kłam (teleturniej), 18.50 Węzdrz z TV Katowice, 19.20 Węszczyzna przedstawia XX wieku (r. dok.), 20.00 "Nauzyca" (serial), 21.45 Rock kwadrans, 22.00 Aktualności, 22.05 Program na pęk, 22.10 "Zimowiny" (serial), 23.00 "Kalendarz '99" (news TV), 23.20 Dni Ciężarów, 23.30 Klub piosenki Pyska, 23.35 Magazyn muzyczny m. St. Mierzwicki, 1.00 Węzdrz z TV Katowice, 2.00 Piłkarska szóstka (serial dok.), 2.05 "Pani szpilki" (film USA), 3.30 "Obciążenie" (serial film USA), 5.00 "Czysta siła" (serial), 5.30 Granica sportu (serial dok.).

POLSAT:

- 7.00 Dzień dobry z Polskatom, 7.55 Poranne informacje, 8.00 Polityczny grill, 8.15 Klub Finans Włosem, 8.30 "Grunt to rodzina" (serial), 8.50 "Czaszkość z kasybys" (serial anim.), 9.30 Kalendarz, 10.00 "Za szóstka cary" (teleturniej), 11.00 Magazyn, 11.30 Magazyn, 12.00 Czas na naturę (magazyn medyczny naturalny), 12.30 Jesteśmy (magazyn religijny), 13.00 Ring (pr. public.), 13.30 Molewiodowca, 14.00 Ostar (magazyn filmowy), 14.30 Link Journal (magazyn filmowy), 14.50 HALOGRAMY, 15.20 YeYeYeYe, 15.30 "Dinozaur" (serial anim.), 16.00 Informacja, 16.15 Tyldo dla nie, 16.45 "Af" (serial), 17.15 Kalendarz, 17.45 "Webster" (serial), 18.15 Szóstka informacja, 18.45 "Zima 2" (serial), 19.10 Losowania LOTTO, 19.50 Informacja, 20.05 "Neustraszony" (serial), 21.00 "Capital City" (serial), 21.30 Polityczny grill, 22.00 Informacja (biznes informacja), 22.25 "Zycie jest" (serial), 22.50 Ring (pr. public.), 23.00 Głowa z 4 (magazyn filmowy), 23.20 Głowa World Sport Special, 0.20 Prosto z Hollywood, 0.50 Turbo Trans GRAMMY.

PIATEK 26 KWIETNIA

Program 1:

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 7.45 V.P. - rodzina Jedynka
- 8.00 "Mód na sukces" (serial)
- 8.30 Szóstka w teatrze
- 8.50 Włodowisko
- 9.10 Mama i ja (program dla mamy i 3-letka)
- 9.25 Przedsiębiorcy lanczy filmowy
- 10.00 "Star Trek - stała hojnością" (serial)
- 10.50 Muzyczna Jędrzejka

- 11.00 Zrobi to tak jak my. Dłuzyna na lato
- 11.15 Miałe sprzeczne Praca
- 11.30 U wosko - To jest mój kraj
- 12.00 Włodowisko
- 12.10 Agrolinca (teleturniej magazyn inf.)
- 12.15 Magazyn Nowości Mięso geny
- 12.45 Nauzyca - współdziałanie nowej muzyki
- 13.00 ABC zrodzono
- 13.20 Jedynka po nowelachy strona jędrzejki
- 13.25 Telewizyjny
- 13.45 Tam, gdzie mieszkał Włodek Mistrz Kryzysu
- 14.00 Jedynka na Oxford, to co? (informacja)
- 14.10 Sekwencja Różnica o seksie
- 14.30 Jedynka na Oxford, to co? (teleturniej)
- 14.50 Program dwa
- 15.00 Muzyczna Jedynka
- 15.30 "Mód na sukces" (serial)
- 16.00 Dla młodych widzei Fronta
- 16.25 Dla dzieci: Cuchoch
- 16.40 Ale i tak! (reportaż)
- 16.50 Kalendarium XIX wieku
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 "Tata, a Marcin powiedział..."
- 17.30 Gość (rytmika kulturowa)
- 17.45 Antena
- 18.00 Rando w ciemno (Zobaczyć quizowe)
- 18.50 Co w ja jeszcze... (Dobrowolność młodsza)
- 19.00 Węszczyzna: "Opowiadanie Taty Boles" 19.30 Włodowisko
- 20.10 "John i Mary" (film USA)
- 21.45 Pula dnia
- 22.00 WK Kwadrans
- 22.15 Mann do Matery, Materna do Manne
- 23.00 Włodowisko
- 23.20 Parada przedpady (program rozrywkowy)
- 23.40 "Węszczyzna" (serial) (film USA)
- 1.15 Anno Domini '98
- 1.50 Gość (rytmika kulturowa)

Program 2:

- 7.00 Panorama
- 7.10 Sport telegram
- 7.15 Poranny magazyn Dwójka
- 7.30 Akademia zdrowa Dwójka
- 8.00 Program lokalny
- 8.30 "Pełna chata" (serial)
- 8.30 Transmisja obrad Sejmiku
- 13.00 Panorama (w przemyśle obrabi)
- 14.50 Powiat
- 15.00 "Profesor Thompson" (serial anim., 1/26)
- 15.40 Akademia zdrowa Dwójka
- 16.00 Lancer (magazyn medyczny)
- 16.05 Studio sport. Koszykówka Zawodowa NSA
- 17.00 30 toni (reżyseria)
- 17.30 "Pełna chata" (serial)
- 18.00 Panorama
- 18.10 Program lokalny
- 18.05 Va banque (teleturniej)
- 18.35 Informacja (program dla dzieci)
- 20.00 XIX Przędzal Kabełków PAKA '98
- 20.50 Podzielnik od 21% do 45%
- 21.00 Panorama
- 21.35 Sport telegram
- 21.45 Białostoc (film dok.)
- 22.45 "Włodowisko" (magazyn filmowy)
- 23.00 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 23.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 23.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 23.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 23.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 23.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 24.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 24.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 24.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 24.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 24.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 24.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 25.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 25.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 25.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 25.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 25.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 25.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 26.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 26.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 26.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 26.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 26.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 26.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 27.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 27.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 27.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 27.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 27.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 27.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 28.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 28.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 28.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 28.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 28.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 28.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 29.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 29.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 29.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 29.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 29.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 29.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 30.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 30.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 30.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 30.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 30.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 30.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 31.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 31.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 31.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 31.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 31.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 31.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 32.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 32.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 32.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 32.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 32.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 32.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 33.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 33.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 33.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 33.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 33.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 33.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 34.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 34.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 34.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 34.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 34.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 34.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 35.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 35.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 35.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 35.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 35.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 35.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 36.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 36.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 36.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 36.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 36.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 36.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 37.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 37.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 37.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 37.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 37.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 37.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 38.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 38.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 38.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 38.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 38.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 38.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 39.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 39.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 39.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 39.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 39.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 39.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 40.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 40.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 40.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 40.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 40.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 40.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 41.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 41.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 41.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 41.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 41.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 41.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 42.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 42.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 42.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 42.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 42.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 42.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 43.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 43.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 43.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 43.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 43.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 43.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 44.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 44.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 44.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 44.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 44.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 44.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 45.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 45.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 45.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 45.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 45.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 45.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 46.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 46.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 46.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 46.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 46.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 46.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 47.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 47.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 47.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 47.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 47.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 47.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 48.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 48.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 48.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 48.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 48.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 48.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 49.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 49.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 49.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 49.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 49.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 49.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 50.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 50.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 50.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 50.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 50.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 50.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 51.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 51.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 51.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 51.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 51.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 51.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 52.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 52.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 52.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 52.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 52.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 52.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 53.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 53.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 53.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 53.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 53.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 53.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 54.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 54.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 54.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 54.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 54.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 54.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 55.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 55.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 55.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 55.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 55.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 55.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 56.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 56.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 56.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 56.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 56.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 56.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 57.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 57.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 57.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 57.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 57.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 57.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 58.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 58.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 58.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 58.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 58.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 58.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 59.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 59.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 59.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 59.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 59.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 59.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 60.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 60.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 60.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 60.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 60.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 60.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 61.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 61.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 61.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 61.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 61.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 61.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 62.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 62.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 62.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 62.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 62.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 62.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 63.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 63.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 63.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 63.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 63.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 63.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 64.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 64.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 64.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 64.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 64.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 64.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 65.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 65.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 65.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 65.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 65.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 65.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 66.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 66.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 66.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 66.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 66.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 66.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 67.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 67.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 67.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 67.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 67.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 67.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 68.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 68.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 68.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 68.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 68.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 68.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 69.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 69.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 69.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 69.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 69.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 69.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 70.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 70.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 70.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 70.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 70.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 70.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 71.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 71.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 71.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 71.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 71.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 71.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 72.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 72.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 72.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 72.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 72.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 72.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 73.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 73.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 73.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 73.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 73.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 73.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 74.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 74.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 74.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 74.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 74.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 74.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 75.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 75.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 75.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 75.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 75.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 75.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 76.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 76.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 76.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 76.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 76.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 76.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 77.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 77.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 77.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 77.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 77.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 77.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 78.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 78.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 78.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 78.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 78.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 78.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 79.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 79.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 79.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 79.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 79.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 79.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 80.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 80.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 80.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 80.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 80.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 80.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 81.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 81.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 81.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 81.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 81.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 81.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 82.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 82.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 82.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 82.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 82.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 82.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 83.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 83.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 83.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 83.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 83.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 83.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 84.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 84.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 84.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 84.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 84.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 84.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 85.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 85.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 85.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 85.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 85.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 85.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 86.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 86.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 86.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 86.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 86.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 86.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 87.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 87.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 87.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 87.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 87.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 87.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 88.05 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 88.15 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 88.25 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 88.35 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 88.45 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 88.55 "Pogier Odrzodowca" (serial anim.), 8